

Szünet után *Molnár János* folytatja beszédét. Ellenzi a tanítóképzés államosítását s az egyetemokről a teológiai fakultás kiküszöbölését. Sürgeti még a katolikus hitoktatók és kántortanítók helyzetének rendezését és a katolikus autonómia mielőbbi megvalósítását ez iránt határozati javaslatot is nyújt be. A költségvetést nem fogadja el.

Lukács György felszólalása után az ülés két órákor végződött.

Milyen püspök volt Csernoch?

— Válasz egy ilyen című cikkre. —

Irtá Várhelgyi József, szeged-rókusi esperesplébános, tiszteletbeli kanonok.

A *Népzaszlója* című függetlenségi 48-as néplapban s annak nyomán egyik szegedi napilapban is megjelent s a valódi tényállással homlokegyenest ellenkező közleményre a következőkben válaszolok:

A közlemény írója a legotrombább támadások özönét zudítja Kalocsa érdemes érsekére, akit szürke, hétköznapi lelkületű s papjaival szemben minden jogot, igazságot s szeretetet lábbal tipró egyénnek tüntet föl. A csanádi egyházmegye hazafias s hivatása magasztán álló papsága jobban ismeri, sokkal inkább nagyrabecsüli volt főpásztort, hogysem hitelt adna az eféle méltatlan s durva támadásoknak, sőt azokat lelke teljes fölháborodásával utasítja vissza, mert tudja, mert meg van győződve, hogy *Csernoch János* dr. volt csanádi püspököt három évi főpásztori működése alatt papjaival szemben mindig a szigorú igazság, jog és szeretet vezette. Hogy egyik-másik kötelességmulasztó s papi hivatásáról megfélemező papjaival szemben néha-néha éreztette szeretettel párosult főpásztori erélyét, azzal kötelességet teljesített.

Hogy *Csernoch János* a néppárt hive, az köztudomásu dolog, de korántsem oly vad, fanatikus hive, mint azt közlemény írója föltünteti, hogy tudniillik tüzzel-vassal keresztül gázol azon, aki nem szegődik a néppárt szolgálataiba, sőt hogy még szent vallásunkat is fölhasználja a pártpolitika szolgálatára. A szegedi esperesi kerület papsága nem tartozik a néppárt kötelekébe, de azért politikai magatartása miatt soha sem tapasztalt püspöke részéről sem mellőzést, sem megfélemlítést vagy letörést, de igen is tapasztalt atyai szeretetet. Arról pedig, hogy a népszövegség föllállítása tárgyában az esperesekhez körlevelet intézett volna, sem *Jászai Géza* szegedi esperes, sem az egyházmegye többi esperesei nem tudnak semmit. Különben, aki *Csernoch János* dr. apostoli lelkületéről, mély vallásosságáról, papjai s hivei iránti atyai szeretetéről, igaz hazafiságáról meggyőződést akar szerezni, vegyen magának fáradságot s tekintse be 3 évi püspöksége alatt megjelent s minden plébánián megkapható főpásztori körleveleit s tapasztalni fogja, hogy azokon *Csernoch János* egyházi s hazafiui erényeinek egész sorozata vonul végig.

Ami a közleményben felsorolt konkrét eseteket illeti, ha azok a valóságnak megfelelőleg lettek volna nyilvánosságra hozva, bizonyára a megrágalmazott püspök részére billentették volna az igazság mérlegének serpenyőjét. Ezekkel tehát nem foglalkozom, de nem hagyhatom említés nélkül a kisteleki plébános s káplánról fölhozott két esetet. Nagyon rossz szolgálatot tett cikkíró a kisteleki plébánosnak, midőn úgy állítja őt oda, mint akit

Csernoch püspök szintén üldözött s igazságtalanul mellőzött volna. Akit mellőzni akarunk, azt érdemeire való hivatkozással nem ajánljuk királyi kitüntetésre, annak kitüntetéséhez nem gratulálunk. Kistelek érdemes plébánosa pedig épen érdemeinek elismerésül kapta püspöke útján királyi kitüntetését s a kitüntetéshez gratuláló megleghangu levelet s korántsem azért, mint cikkíró feltüntetni szeretné, hogy tudniillik *Csernoch* püspök *Várossy Gyulát* exáttal megnyerje a néppárti eszmék propagálásának. Ami pedig a kisteleki káplán fizetését illeti, cikkírónak, ha igazságot akart volna írni, meg kellett volna említeni azt, hogy a kisteleki káplán kétszáztiz koronás fizetése onnan ered, hogy a kongrua-rendezés alkalmával, tehát még *Csernoch* püspöksége előtt, az illetékes tényezők helytelenül vallották be a kisteleki káplán fizetését, oly összeget mondva be kész kápláni fizetésnek, melyet nem mint fizetést, hanem mint tiszteletdíjat élvezett a káplán s amely tiszteletdíj a változott viszonyok folytán jogosultságát elvesztve, megvonatott s így apadt le a káplán fizetése ötszázharminc koronáról kétszáztiz koronára. S mi történt? Az, hogy cikkíró által papjaival szemben oly szívtelennek állított *Csernoch* püspök, a hivatali előde alatt helytelenül eszközölt kongrua bejegyzést illetékes helyen kijavította s kieszközölte, hogy 1911 január 1-től kezdődőleg a kisteleki káplán kongruája megfelelő kiegészítést nyert.

Különben a szegedi esperesi kerület papsága méltó fölháborodással utasítja vissza az említett cikkben volt főpásztorára szórt rosszakaratu rágalmakat s az ebből kifolyólag volt püspökét ért sérelmeket magáévá teszi, azzal a legközelebb tartandó esperesi kerületi gyűlésen foglalkozik s elégtételt szolgáltat a méltatlanul meghurcolt főpásztornak.

A városok műveltségi fokát az ujságok és irodalmi lapok száma szerint lehet megállapítani, minél műveltebb egy nemzet vagy város, annál több a lapok száma.

Egy év előtt indult meg fővárosi színvonalon a *Délmagyarország* napi lap, Szeged intelligenciájának örömeire, s nagy küzdelmek árán megállta helyét, s a mai napon lezárja az első évet.

A *Délmagyarország* ma nemcsak Szegeden, de a fővárosban, sőt Bécsben is, a vidéki ujságok első helyét tölti be.

Szeged város vezető férfiai szükségét látták, hogy a legelső délmagyarországi lap fentartassék, s dicséretükre válik, hogy anyagi áldozatból sem riadtak vissza a lap továbbfejlesztése érdekében.

Mindazok, kik versengési féltékenységükből a lap kimulását hirdették, és azok, kik a lap kenyérevői voltak és jogtalanul mint támadók léptek föl, most szégyenkezve, magukba térve a küzdelem színhelyéről leléptek.

A kiválóan jó lap egy éves fennállásának alkalmából a jelenlegi szerkesztőt és segédtársait szívből üdvözlöm, s kívánom, hogy e lap buzgó hívei továbbra is maradjanak, hogy hazánknak és kedves szülővárosunknak még sokáig hasznára válhassanak.

Haltzer Dániel.

Délmagyarországi versenyírás Szegeden.

— Rendezte a Szegedi Gyorsírók Egyesülete. —

(*Saját tudósítónktól.*) Közel félezer szegedi és vidéki középiskolai tanuló jött össze a városháza összes termeiben, a szegedi gyorsírók délmagyarországi versenyírására. A verseny vasárnap délután két órákor kezdődött. Eljöttek a temesvári, aradi, szabadkai, nagyvárad, nagyszalontai, békési, zentai, félegyházai, kecskemeti, nagykörsői, nagyikindai, szentesi, zombori, újvidéki és a nagybecskereki középiskolák (gyorsírást) tanuló ifjúsága közül több mint kétszázan és a nagybecskereki középiskolák tanulói, a legtöbb tanintézet tanárával együtt. Képviseltette magát a gyakorló gyorsírók társasága *Fabró Henrik* dr. elnökkel és *Radványi Nándor* dr.-ral, a „Politikai Értesítő” munkatársával, a „Gyorsírástudományi Társulat” *Ernst Józseffel*, a Magyar Gyorsírók Társasága stb.

Dobay Gyula dr. elnök nyitotta meg a versenyírást, üdvözölte a nagyszámban egybejött versenyző ifjakat, a vidéki vendégeket és a gyorsírást lelkes tanulására buzdította az ifjakat. Majd a versenyszabályokat olvasta fel és önálló munkára hiva fel az ifjúságot.

Ezután kezdetét vette a diktálás nehéz munkája. A 220 fokot *Fabró Henrik* dr. diktálta. Ezen a fokon beadtak négy dolgozatot, amelyeket azonban szabálytalanságok miatt a bíráló bizottság megsemmisített.

A 180 fokot *Torma Károly* szegedi városi főgimnáziumi tanár diktálta. Ezen a fokon beadtak összesen 21 pályázatot. A 150 politikai fokot *Herczegh Árpád* dr. temesvári főgimnáziumi tanár diktálta, beadtak 27 pályamunkát, a 150 kereskedelmi fokot *Singer Gyula* szabadkai felsőkereskedelmi iskolai tanár diktálta, beadtak e fokon 23 dolgozatot, a 120 politikai fokot *Verő Leó* főreáliskolai tanár diktálta, beadtak 54 dolgozatot, a 120 kereskedelmi fokot *Singer Gyula* szabadkai tanár diktálta, beadtak 42 dolgozatot, a 100 és a 70 fokot *Katona Dávid* dr. diktálta, beadtak 75 illetve 130 dolgozatot, vagyis összesen 376 pályázat érkezett be.

A pályázatok tüzetes elbírálása a késő esti órákban ért véget, amikor is *Dobay Gyula* dr. egyesületi elnök a következő eredményt hirdette ki:

A 180 fokon I. *László Szabadka*, II. *Benkő András Szeged*, III. *Cukor József Arad keresk.*, IV. *Kellner Dániel, Roboz László és Bózsó István Szeged* városi főgimn. tanulók. A 150 politikai fokon I. *Szobel László Szentes*, II. *Blau László Szeged*, *Blum Emil Zenta*, III. *Mergel Mihály Arad*, *Neff Mátyás Szeged*. A 150 kereskedelmi fokon I. *Schwimmer Sándor és Stein Pál Szabadka*, *Farkas Anna, Holcer Margit, Csuri Béla és Neumann Jakab Szeged*, II. *Szabó József, Mandl Gyula és Márer Fülöpke Szeged*. A 120 politikai fokon I. *Koch Andor, Klucsik István Szeged*, *Füredi György, Bleier Imre, Schweitzer Imre Félegyháza, Kovács Oszkár, Fellegi Andor, Répás Béla, Cinner Andor Szeged*, *Szarka István Szentes*, *Papp László Arad*. A 120 kereskedelmi fokon I. díjat nyertek *Cucker Dániel Arad*, *Strausz Ernő Nagyvárad*, *Salamon Brunó Nagyvárad*, *Kerekes Ferenc, Kroó Ferenc, Kovács József, Springer Lajos Szeged*, *Láng Sárika Nagyikinda*, *Pollák Szilárdka Arad*. A 100 fokon I. *Rottenstein Antal Félegyháza*, *Ehrbar Frigyes Arad*, *Mátéffy Benjámin Szentes*, *Domonkos Vilma Szeged*, *Balogh Margit, Opitz Vilma Szeged*, *Blum Ernő Zenta*, *Ivánkovits Hermína Szeged*. A 70 fokon díjat nyertek *Pilisi Gizella, Stern Gizella, Vermes Imre, Mojszik János Arad*, *Schmidt Bernát Szeged*, *Fekete István Szentes*, *Grünbaum Anna Szeged*, *Temmer Ferenc Szeged*, *Kunós Jenő Temesvár*, *Weisz Andor Szabadka*, *Szabó Ilona Szeged*, *Kovács Vilmos Békés*, *Friedmann Béla Szeged*, *Nágl János Szeged*, *Neumann Emil Arad*, *Földi Dezső Szeged*, *Reich István Szeged*, *Földi László Szabadka*, *Helper Juliska Szeged*.

Csak 3 napon át (kedd, szerda és csütörtökön) lesz látható

„Éjjeli pillangó”

(főszereplő Asta Nielsen).

az Uránia-Színházban

az idény szenzációja

Budapesten száz előadást ért és folyton zsúfolt házakat vonz.